

אל תצפה לליבוז אהבה בין מפא"י לבין "מן היסוד".

לוי אשכול הציע לפרופסור נתן רוטנשטרייך, האידיאלוג של הקבוצה, לעמוד בראש משרד מיוחד לחינוך גבוה ומדע. בצעד זה ניסה אשכול לפייס גם את הסטודנטים, המיימים בשביתה, וגם את מן היסוד. אבל רוטנשטרייך יטרב בשל הסגנון הרפוי של ביטול ההדחה. פנחס לבון עשוי אפילו לצאת בהתקפה על לוי אשכול. מועמד אחר המוזכר בהקשר לתיק המדע — ח"כ זאב שרף.

צפה לחירושה הלחצים על כמה מחברי הכנסת של מפא"י, כדי שיפנו את מקומם לאמנון לין, חתנו של אבא חושי.

בפירוטמים אחרונים מודיעה מפא"י על כינוס הוועידה בראשית 1967, וכי על הפרק תעלה שוב דרישת המוסד לביקורת: תפקיד אחד בלבד לכל נבחר של מפא"י. הכוונה, בין השאר, לחברי הכנסת מרכזי נמיה, שהוא גם ראש עיריית תל-אביב ולהארון בקר, מזכיר ההסתדרות. חושי, שיצא לארבעה שבועות לארצות-הברית, מצפה למצוא את אמנון לין בכנסת עם שובו ארצה.

צפה לדרישה תקיפה של מזכירת מפא"י גולדה מאיר לביטול החוגים, הגושים, והקבוצות השונות, שהירשו לאחרונה את פעילותם כמפא"י. גולדה עשויה לאיים בהתפטרות החלטית וסופית, אם ימשיך הגוש לקיים חוג רעיוני.

ראשי חרות מצפים לתופעה חדשה, ביחסים בינם לבין ראשי האופוזיציה, וכמה מהם כבר העניקו לה את הכינוי "מלחמת גרילה".

בעוד שהמשפטים הפנימיים ייסחבו ויטבכו, תתנהל מערכת השמצות פרושה בסניפים ובעתונות. יחד עם זאת, יחכה כל צד שהשני יעבור את גבול המותר ועשוי את הצעד שיחייב קרע מוחלט בין הגושים. רק אז תיתכן פרישה הפגנתית של תמיר וידידיו, או גירושם מן המפלגה. אולם גבול זה רחוק מאוד עדיין.

צפה להתפוצצות פרשה כלכלית הקשורה במימון קרנות

העם

שנתיים וחצי

הצורה שבה נמסר על ההודעה הצפויה גרמה הרבה יותר מתחוות, מאשר ההודעה עצמה, לכשהתפרסמה. נאמר שראש-הממשלה עומד להודיע הודעה חשובה בכנסת. מכיון שליד הידיעה הסתומה הופיעה ידיעה אחרת, על ישיבת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, היתה המסקנה ההגיונית: אשכול עומד למי סור על צעד בטחוני חמור.

מכיון שבטחון בשבועות האחרונים פירור שו, לגבי האורח הפשוט, אך ורק הגבול ה- סורי, התבקשה מאליה גם המסקנה הבאה: שאשכול עומד להודיע על הכרות מלחמה נגד סוריה, או משהו דומה. העצבנות מצאה את ביטויה בכורסה: מחיר הדולאר השחור הרקיע לפתע.

לבסוף באה ההודעה המוסמכת: הארכת השירות הצבאי לשנתיים וחצי מפאת צורכי כוח-האדם של צה"ל. אולם מכיון שדברים אלה הם בגדר סוד מוחלט, לא מסר ראש- הממשלה ושר-הבטחון בפומבי את הנימוקים המפורטים. מעט הסודיות העלה את ה- שאלה הצינית: שמא אחד הגורמים להאריך את השירות אינו כלל בטחוני, כי אם כל- כלי? שמא קליטת חיילים משוחררים בשוק העבודה, בתקופה של אבטלה ומיתון, גור- מת קשים שאין קברניטי הכלכלה מסוגלים לעמוד בהם?

על צד זה של הבעיה לא נתן אשכול

להטיל כוח זה על כף המאזניים גם בבעיות החורגות מכין כתיב האוניברסיטה.

סיסמה ודגל

מעולם לא נישאו בישראל כרזות כה ססגוניות, חלקן רציניות וחלקן עוקצניות, כפי שנישאו השבוע בהפגנת-ענק של הסטודנטים (ראה לעיל).

- נאמר בהן, בין השאר: גוועלד!
- אם אין קמח, אין תורה!
- הזרו בכני עניים, שמהם תצא תורה.
- בניינים מפוארים — לא בכספינו!
- העלאת שכ"ל — מעשה סכל.
- אשכול, שקול!
- 1 אגרנט + 1/2 קרגמן = ספיר.
- נגד השכלה אריסטוקרטית!
- בכמריים 150,000 סטודנטים ובישראל 25,000

אשכול, לא נסכים לחצי-חצי! היינו מפסיקים ללמוד — אבל אין עבודה.

- ספיר — לכפר-בא.
- אשכול לשלשון!
- היום סטודנט, מחר מובסל.
- ד"ר אשכול, איפה הסולידאריות?
- תנו ללמוד בארץ הזאת!
- השכלה גבוהה אינה מותרות!
- נמאס לנו החופש הגדול!
- היימנו תרומה למען שיפור מצבן של האוניברסיטאות בישראל!
- נגד אפליית מיעוטי יכולת!

הפגנת הסטודנטים יוצאת מחצר האוניברסיטה בירושלים ססגוני, רציני ועוקצני

- אם לא תתנו ללמוד — נעסוק בפור-ליטיקה.
- אנחנו לא שותים קפה בדיונים — אנחנו לומדים בשביל לעבוד.
- אשכול, פון וועמען נעמט מען געלט?
- אוי!
- HELP!

הממשלה

טופו תיקים

אשכול עלה השבוע, לפחות בנושא אחד, על סוס. שוב היה לו מה למכור. את הסוס סיפק לו בכור שלום שיטרית (72), שר המשטרה הוותיק, שהתפטר. מסר רת בלתי-קדושה קבעה, כי לספרדים יש חוקה על משרד המשטרה. לכן החלו ה- ספרדים במפא"י במסע לחיטות, מגעים, שליחת-שליחים, והפעלת-לחצים. הווכרו חצי תריסר מועמדים, וניקבע להם ניקוד של סיכויים, כמו במירוץ-סוסים.

כראש הוועמד אמיל נגאר, שגריר ישראל בבלגיה. אחריו הווכר עורך-הדיון אליהו נאווי מבאר-שבע, אך מתנגדיו מיהרו להח- שיד אותו באהדה לבן-גוריון. שיטרית עצמו המליץ על יוסף נתמייאס, לשעבר מפכ"ל המשטרה וכיום שגריר ישראל בברזיל, אבל גם הוא הוחשד ברפ"יזם. מקום כמעט בטוח נתנו מומחים רבים לשלמה הילל. יוצא עיראק וסגן ראש משלחת ישראל ב- או"ם. לסייע סיסרו תומכיו של הילל, כי גם גולדה תאיר וגם מרים אשכול הבטיחו לו מישרה ניכבדת.

גם חברי הכנסת של מפא"י, היכולים להר- כיה מוצא ספרתי או מזרחי, מיהרו להוסיף את שמם לרשימת המועמדים. מנחם כהן

תשובה. אבל כרוך, שיצטרך להתייחס אליו בימים ובשבועות הקרובים, כדי לתת מענה לציניקאים.

מחזה מרהיב

זה היה מחזה מרהיב. כ-12 אלף צעירים נעו כנחש-ענק, שראשו הגיע למישכן הכנסת כשזנבו עוד היה תקוע באוניברסיטה. צעירים חסונים ונערת יפהפיות נשאו כרזות, שרו שירי מרד וליגלוג. דיקלמו במקהלה סיסמות וזעמות ועליונות (ראה ל- הלו).

"סוף סוף רואים פעם סטודנטים צועדים." אמרו המחייבים. "מתי נראה פעם הפגנה כזאת למען מטרה פוליטית או מוסרית?" שאלו ה- מפסקים.

"הם צועדים רק כשזה נוגע לכיס שלהם!" רטנו הקולות העוינים. **האינטרס הכללי.** אולם הצדק היה עם המחייבים יותר מאשר עם השוללים. אמנם, הסטודנטים הפגינו למען האינטרס שלהם — נגד העלאת שכר-הלימוד. אולם בעבר לא היה ציבור הסטודנטים מסוגל מעולם לקום כאיש אחד — אפילו למען אינטרס כלכלי.

ואינטרס כלכלי זה הודה, הפעם, עם האינטרס של המדינה. להעלות את ההשכלה הגבוהה בסולס-העדיפויות של הממשלה, ל- אפשר לבני שכבות מעוטות-יכולת להגיע לאוניברסיטה — זוהי דרישה לאומית, ה- חורגת בהרבה מעבר לאינטרס הצר של ה- סטודנטים הנוכחיים.

כשתריסר אלפי הסטודנטים ראו איש את רעהו בעת ההפגנה, לא יכלו שלא לחוש כי גלום בהם כוח רב. מיפגש זה עשוי ל- הוליד דבר שהיה חסר תמיד במדינת-ישראל: רוח-יחידה של ציבור הסטודנטים, הרצון

מפא"י. המדובר בחברה אילן-יכות, העוסקת בין השאר בתחנות זלק. חברה זו נמצאת בבעלות חלקית של ההסתדרות, וזכתה לתמריצים רבים ממשרד האוצר.

● **יצומצם המנגנון העומד לרשות היועץ לעניינים ערביים של ראש הממשלה.** ליועץ יש כיום שתי לשכות מחוזיות, בחיפה וביפו, מלבד לישכתו הראשית בירושלים. כפי הנראה, ייסגרו המשרדים המחוזיים, כתוצאה של הסכסוך-פרשה בנושא זה, שהושג בין אשכול לבין אבא חושי. ייתכן שהדבר יוצג כחלק ממדיניות החסכון, ומהריארגון הקשור עם העברת המימשל הצבאי למשטרה. למעשה, זהו נצחון של חושי, במלחמתו נגד שמואל טולידאנו.

● **מזכירות המישמרת הצעירה של מפא"י עומדת להקים מוסד שיקישט בשם פרלמנט צעירים.** בכך היא מקווה ליצור לעצמה פרום להופעות פומביות, ואולי גם לניגוח הצמרת הזקנה. אבל לחופשי-הדיבור בפרלמנט זה יושם גבול: לא יוזמנו להשתתף בו "קיצונים" ממפלגות אחרות.

● **הסתדרות הסטודנטים תנכה בעצמה את שכר-הלימוד מן הסטודנטים, בגובה שנראה לה כמוצדק.** לפי חישובי עליית-המדד של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, על הסטודנטים לשלם שכר-לימוד בגובה של 690 ל"י. אם תסרב הנהלת האוניברסיטה לקבל שכר זה — תוכרו שביתה כללית.

● **לא תמו החיכוכים בין רשות הנמלים לבין חברת "שירוי תי נמל מאוחדים", בנמל חיפה.** סלע המחלוקת: באיזו מידה חייבת החברה ההסתדרותית לספוג את העלויות השכר שהוענקו לפועלי הנמל. החברה הקבלנית דרשה מרשות הנמלים לפצות אותה על כל ההעלאה, על-ידי העלאת תעריפי הנמל, ואילו הרשות הביעה את הדעה שריוחיו שנים ממיא מופרזים, והיא יכולה לספוג את ההעלאה על-ידי ייעול פנימי. בהכרעתו של ראש-הממשלה הושגה פשרה, אולם ברור שהקבלנים יחדשו את לחצם. לא מן הנמנע, שהקבלנים יגרמו להפרעות — ואולי לשביתות — בנמל.

● **פרשת פקירת בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, שאושי פזה בבית-החולים לחולי-רוח כבתיים, תזכש מיומדים של שערורייה גדולה.** בין השאר, ייתכן שתועלה האשמה חמורה, שמישהו ניצל את קשריו האישיים, כדי להביא להכנסת הנערה למוסד. במטרה להשתיקה. הפקידה השמיעה, מזה חודשים, האשמות חמורות, בין השאר על יחסים אינטימיים אסורים בבית-ההשפט המחוזי. אם אמנם תיערך בדיקה יסודית של הסעי- נות, תהיה זו פרשה סנסציונית עוד יותר מפרשת השופט מלחי ועורכת-הדיון יונה טופר.